✨ ಭಾಗ - ೧ (ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ / ಧಾತು ವಿಚಾರ)

🌸 ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ (ಧಾತು) : ಮೂಲಧಾತು & ಸಾಧಿತಧಾತು 🌸

(Verbal Roots: Primary & Derivative Roots in Kannada)

🌐 gptteachers.in

ಕ್ರಿಯಾಪದ & ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ ಎಂದರೇನು? : ಒಂದು ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದವೇ **'ಕ್ರಿಯಾಪದ'**. ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯಯರಹಿತವಾದ ಆಜ್ಞಾರೂಪದ ಮೂಲ ಭಾಗಕ್ಕೆ **'ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ' ಅಥವಾ 'ಧಾತು'** ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

೧. ಮೂಲಧಾತು (ಸಹಜಧಾತು) 🌱

ಪ್ರಕೃತಿ ಸಿದ್ಧ ಧಾತು

ಲಕ್ಷಣ : ಯಾವುದೇ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ, ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರೂಪದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಮೂಲ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪಗಳೇ **'ಮೂಲಧಾತುಗಳು'** (ಸಹಜಧಾತುಗಳು).
ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ : ಇವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಭಜಿಸಲು ಅಥವಾ ತುಂಡರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ (ಅಖಂಡ ರೂಪಗಳು).

ಸಮೃದ್ಧ ಮೂಲಧಾತುಗಳ ಭಂಡಾರ :

- **ದೈನಂದಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು :** ಮಾಡು, ನೋಡು, ಓದು, ಬರೆ, ತಿನ್ನು, ಕುಡಿ, ಮಲಗು, ಏಳು, ಕುಳಿ, ನಿಲ್ಲು.
- **ಚಲನವಲನ :** ಓಡು, ನಡಿ, ಬಾ, ಹೋಗು, ಹಾರು, ಈಜು, ಹತ್ತು, ಇಳಿ, ಜಿಗಿ, ಸಾಗು.
- **ಭಾವನೆ / ಇಂದ್ರಿಯ :** ನಗು, ಅಳು, ಕೇಳು, ಮುಟ್ಟು, ತಿಳಿ, ಅರಿ, ನೆನೆ, ಮರೆ, ಮೆಚ್ಚು, ಕಲಿ, ಕಲಿಸು.
- **ಕಾಯಕ :** ಕಟ್ಟು, ಸುಡು, ಕತ್ತರಿಸು, ನೇಯು, ಕೊಲ್ಲು, ಕಾಯಿ, ತಳಿ, ಉಳು, ಬಿತ್ತು.

೨. ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತಧಾತು (ಸಾಧಿತಧಾತು) 🌿

ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಆದ ಧಾತು

ಲಕ್ಷಣ : ಒಂದು ಮೂಲಧಾತುವಿಗಾಗಲಿ, ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅನುಕರಣ ಶಬ್ದಗಳಿಗಾಗಲಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಧಾತುವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟ ರೂಪಗಳೇ **'ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತಧಾತುಗಳು'** (ಸಾಧಿತಧಾತುಗಳು).
ಸೂತ್ರ : ಧಾತು/ನಾಮಪದ + ಪ್ರತ್ಯಯ = ಸಾಧಿತಧಾತು.

ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತಧಾತುವಿನ ೩ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು :

- **೧. ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ಧಾತು (ಇಸು/ಅಹ ಪ್ರತ್ಯಯ):**
  ಮಾಡು + ಇಸು = ಮಾಡಿಸು | ಓದು + ಇಸು = ಓದಿಸು | ಬರೆ + ಇಸು = ಬರೆಸು / ಬರೆಯಿಸು
- **೨. ನಾಮಧಾತು (ನಾಮಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಧಾತು):**
  ಮಾತು + ಇಸು = ಮಾತನಾಡಿಸು / ಮಾತನಾಡು | ಕಣ್ಣು + ಇಸು = ಕಣ್ಣಿಸು | ಕೈ + ಇಸು = ಕೈಯಿಸು
- **೩. ಅನುಕರಣ ಧಾತು (ಧ್ವನ್ಯನುಕರಣ ರೂಪಗಳು):**
  ಗಿಜಿಗಿಜಿ + ಇಸು = ಗಿಜಿಗಿಜಿಸು | ಘಮಘಮ + ಇಸು = ಘಮಘಮಿಸು | ಹೊಳಪು + ಇಸು = ಹೊಳಪಿಸು

🔍 ಮೂಲಧಾತು ಮತ್ತು ಸಾಧಿತಧಾತುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ (Quick Difference) :

- ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವುದು ಮೂಲಧಾತು (ಉದಾ: ಅವನು ಓದಿದನು). ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸಾಧಿತಧಾತು (ಉದಾ: ಗುರುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿಂದ ಓದಿಸಿದರು).

💡 ಮೂಲಧಾತು = ಸಹಜ ರೂಪ (ಮಾಡು, ನೋಡು) | ಸಾಧಿತಧಾತು = ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿದ ರೂಪ (ಮಾಡಿಸು, ನೋಡಿಸು)!

🌐 gptteachers.in

✨ ಭಾಗ - ೨ (ಧಾತುಗಳ ಅರ್ಥಪ್ರಭೇದ)

🌸 ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು & ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು 🌸

(Transitive and Intransitive Verbal Roots in Kannada)

🌐 gptteachers.in

ಕರ್ಮಪದದ ಮಹತ್ವ : ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಕ್ರಿಯೆಯು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ **'ಕರ್ಮಪದ'** (Object). ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಧಾತುಗಳನ್ನು **ಸಕರ್ಮಕ** ಹಾಗೂ **ಅಕರ್ಮಕ** ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

I. ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು (Transitive Verb) 🎯

ಕರ್ಮಪದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಧಾತು

ಲಕ್ಷಣ : ಯಾವ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕ್ರಿಯಾಪದವು ತನ್ನ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಕರ್ಮಪದವನ್ನು (ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ರೂಪವನ್ನು) ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದು 'ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು'.

ಗುರುತಿಸುವ ಸೂತ್ರ : ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ 'ಏನನ್ನು?' ಅಥವಾ 'ಯಾರನ್ನು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಕರ್ಮಪದವು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು & ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು :

- ಧಾತುಗಳು : ತಿನ್ನು, ಕುಡಿ, ಓದು, ಬರೆ, ಕೊಲ್ಲು, ಕಟ್ಟು, ನೋಡು, ತರು, ಕೊಡು, ಹೊಡೆ.
- ವಾಕ್ಯ ೧ : ಬಾಲಕನು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದನು. (ಏನನ್ನು ತಿಂದನು? = ಹಣ್ಣನ್ನು)
- ವಾಕ್ಯ ೨ : ಶಿಕ್ಷಕಿ ಪಾಠವನ್ನು ಬರೆದಳು. (ಏನನ್ನು ಬರೆದಳು? = ಪಾಠವನ್ನು)
- ವಾಕ್ಯ ೩ : ರಾಮನು ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದನು. (ಯಾರನ್ನು ಕೊಂದನು? = ರಾವಣನನ್ನು)
- ವಾಕ್ಯ ೪ : ಕುಂಬಾರನು ಮಡಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

II. ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು (Intransitive Verb) 🕊️

ಕರ್ಮಪದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದ ಧಾತು

ಲಕ್ಷಣ : ಯಾವ ಧಾತುವಿನ ಕ್ರಿಯಾಪದವು ತನ್ನ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಯಾವುದೇ ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ (ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದೆಯೇ ನೇರ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವುದೋ) ಅದು 'ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು'.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ : ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲವು ನೇರವಾಗಿ ಕರ್ತೃವಿಗೇ ಸೇರುತ್ತದೆ. 'ಏನನ್ನು?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು & ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು :

- ಧಾತುಗಳು : ಮಲಗು, ನಿದ್ರಿಸು, ಅಳು, ನಗು, ಸಾಯಿ, ಇರು, ಓಡು, ನಡೆ, ಏಳು, ಹುಟ್ಟು.
- ವಾಕ್ಯ ೧ : ಮಗುವು ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿತು. (ಏನನ್ನು ಮಲಗಿತು? = ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)
- ವಾಕ್ಯ ೨ : ಹುಡುಗಿಯು ಮುದ್ದುಮುದ್ದಾಗಿ ನಕ್ಕಳು. (ಏನನ್ನು ನಕ್ಕಳು? = ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)
- ವಾಕ್ಯ ೩ : ಸೈನಿಕನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸತ್ತನು. (ಕರ್ಮಪದವಿಲ್ಲ)
- ವಾಕ್ಯ ೪ : ಕುದುರೆಯು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿತು. (ಕರ್ತೃ + ಕ್ರಿಯಾಪದ ಸಾಕು)

ಪ್ರಕಾರ	ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರೀಕ್ಷೆ	ಕರ್ಮಪದ ಅಗತ್ಯತೆ	ಧಾತುಗಳ ಉದಾಹರಣೆ	ಪೂರ್ಣ ವಾಕ್ಯ ನಿದರ್ಶನ
ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು	ಏನನ್ನು? ಯಾರನ್ನು?	ಅಗತ್ಯವಿದೆ (ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ)	ಮಾಡು, ತಿನ್ನು, ಓದು, ಬರೆ, ಕಟ್ಟು	ರೈತನು ಹೊಲವನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿದನು.
ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು	ಪ್ರಶ್ನೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ	ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ (ಕರ್ಮರಹಿತ)	ಮಲಗು, ನಗು, ಅಳು, ಬೀಳು, ಬೆಳೆ	ಮರದಿಂದ ಹಣ್ಣು ಬಿತ್ತು.

💡 ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಬಯಸಿದರೆ 'ಸಕರ್ಮಕ' (ತಿನ್ನು, ಓದು) | ಕರ್ಮಪದದ ಹಂಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 'ಅಕರ್ಮಕ' (ಮಲಗು, ನಗು)!

🌐 gptteachers.in

✨ ಭಾಗ - ೩ (ಕಾಲತ್ರಯಗಳ ರಚನೆ)

🌸 ಕ್ರಿಯಾಪದ ರೂಪಗಳು ಉಂಟಾಗುವಿಕೆ : ಕಾಲತ್ರಯಗಳು 🌸

(Tense Formations: Present, Past & Future Verbal Forms)

🌐 gptteachers.in

ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲ ಸೂತ್ರ : ಧಾತು + ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ = ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದ! (ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುವ ಸಮಯವನ್ನು 'ಕಾಲ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ).

೧. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ರೂಪಗಳು ▶️

ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ

ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ : 'ಉತ್ತ / ಉತ್ತಾ'
ಸೂತ್ರ : ಧಾತು + ಉತ್ತ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ
ಲಕ್ಷಣ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಧಾತು: 'ಮಾಡು' & 'ಓದು' :

- ಮಾಡು + ಉತ್ತ + ಆನೆ = ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ)
- ಮಾಡು + ಉತ್ತ + ಆಳೆ = ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ
- ಮಾಡು + ಉತ್ತ + ಆರೆ = ಮಾಡುತ್ತಾರೆ
- ಮಾಡು + ಉತ್ತ + ಇದೆ = ಮಾಡುತ್ತದೆ
- ಓದು + ಉತ್ತ + ಈಯೆ = ಓದುತ್ತೀಯೆ (ಮಧ್ಯಮ)
- ಓದು + ಉತ್ತ + ಏನೆ = ಓದುತ್ತೇನೆ (ಉತ್ತಮ)

೨. ಭೂತಕಾಲದ ರೂಪಗಳು ⏮️

ಹಿಂದೆ ಮುಗಿದ ಕೆಲಸ

ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ : 'ದ / ಇತು / ತು'
ಸೂತ್ರ : ಧಾತು + ದ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ
ಲಕ್ಷಣ : ಕ್ರಿಯೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಗತಿಸಿಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಧಾತು: 'ಮಾಡು' & 'ಬರೆ' :

- ಮಾಡು + ಇ + ದ + ಅನ್ನು = ಮಾಡಿದನು (ಪ್ರಥಮ)
- ಮಾಡು + ಇ + ದ + ಅಳು = ಮಾಡಿದಳು
- ಮಾಡು + ಇ + ದ + ಅರು = ಮಾಡಿದರು
- ಮಾಡು + ಇ + ತು = ಮಾಡಿತು (ನಪುಂಸಕ)
- ಬರೆ + ದ + ಇ = ಬರೆದೆ (ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ)
- ಬರೆ + ದ + ಎನು = ಬರೆದೆನು (ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ)

೩. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲದ ರೂಪಗಳು ⏭️

ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಕೆಲಸ

ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ : 'ವ / ವು'
ಸೂತ್ರ : ಧಾತು + ವ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ
ಲಕ್ಷಣ : ಮುಂದಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಧಾತು: 'ಮಾಡು' & 'ಹೋಗು' :

- ಮಾಡು + ವ + ಅನ್ನು = ಮಾಡುವನು (ಪ್ರಥಮ)
- ಮಾಡು + ವ + ಅಳು = ಮಾಡುವಳು
- ಮಾಡು + ವ + ಅರು = ಮಾಡುವರು
- ಮಾಡು + ವ + ಉದು = ಮಾಡುವುದು
- ಹೋಗು + ವ + ಇ = ಹೋಗುವೆ (ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ)
- ಹೋಗು + ವ + ಎನು = ಹೋಗುವೆನು (ಉತ್ತಮ)

ಪುರುಷ	ವಚನ	ಪುಲ್ಲಿಂಗ	ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ	ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು
ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ	ಏಕವಚನ	ಅನು / ಆನೆ	ಅಳು / ಆಳೆ	ಇತು / ಅದೆ / ಉದು	ಅವನು ಓದಿದನು / ಅವಳು ಓದಿದಳು / ಅದು ಓದಿತು
	ಬಹುವಚನ	ಅರು / ಆರೆ (ಮಾನವರು)		ಅವು / ಇವು	ಅವರು ಓದಿದರು / ಅವು ಮೇದವು
ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ	ಏಕವಚನ	ಎ / ಈಯೆ / ಐ			ನೀನು ಓದಿದೆ / ನೀನು ಓದುತ್ತೀಯೆ
	ಬಹುವಚನ	ಇರಿ / ಈರಿ / ಇರ್			ನೀವು ಓದಿದಿರಿ / ನೀವು ಓದುವಿರಿ
ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ	ಏಕವಚನ	ಎನು / ಏನೆ / ಎನ್			ನಾನು ಓದಿದೆನು / ನಾನು ಓದುತ್ತೇನೆ
	ಬಹುವಚನ	ಎವು / ಏವೆ / ಎಮ್			ನಾವು ಓದಿದೆವು / ನಾವು ಓದುವೆವು

💡 ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು: ವರ್ತಮಾನ = 'ಉತ್ತ' | ಭೂತ = 'ದ' | ಭವಿಷ್ಯತ್ = 'ವ'!

🌐 gptteachers.in

✨ ಭಾಗ - ೪ (ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಅರ್ಥವಿಶೇಷಗಳು)

🌸 ವಿಧ್ಯರ್ಥ, ನಿಷೇಧಾರ್ಥ & ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು 🌸

(Imperative, Negative and Potential Moods of Kannada Verbs)

🌐 gptteachers.in

ಅರ್ಥರೂಪಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ : ಕಾಲಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಕರ್ತೃವಿನ ಇಂಗಿತ, ಆಜ್ಞೆ, ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ಊಹೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಪಡೆಯುವ ವಿಶೇಷ ರೂಪಗಳೇ **'ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ, ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ & ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು'**.

೧. ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು (ವಿಧಿ+ಅರ್ಥ) 📜

ಆಜ್ಞೆ / ಹರಕೆ / ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಲಕ್ಷಣ : ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುವುದು, ಆಶೀರ್ವಾದ (ಹರಕೆ) ನೀಡುವುದು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಅಥವಾ ನಿಯಮವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರೂಪ.
ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು : ಅಲಿ, ಗೆ, ಇ, ಉ, ಒಣ ಇತ್ಯಾದಿ.

ರೂಪಗಳು & ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ :

- **ಆಜ್ಞೆ :** ನೀನು ಪಾಠವನ್ನು ಓದು; ಬೇಗ ಬಾ.
- **ಹರಕೆ / ಆಶೀರ್ವಾದ :** ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ; ದೇವರು ಕಾಪಾಡಲಿ.
- **ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :** ನಮಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲಿ.
- **ಸಹಮತ / ಕೋರಿಕೆ :** ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಟವಾಡಣ (ಆಡೋಣ).
- **ಧಾತು ಸಾಧಿತ ರೂಪ :** ಮಾಡಲಿ, ಬರೆಯಲಿ, ಹೋಗಲಿ, ಗೆಲ್ಲಲಿ.

೨. ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು 🚫

ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯದಿರುವಿಕೆ

ಲಕ್ಷಣ : ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು (ಇಲ್ಲ/ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು) ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ರೂಪ.
ಹೊಸಗನ್ನಡ ರೂಪ : ಧಾತು + 'ಅವುದಿಲ್ಲ / ಇಲ್ಲ / ಆರ'

ರೂಪಗಳು & ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ :

- **ಹೊಸಗನ್ನಡ ಬಳಕೆ :**
  - ಅವನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.
  - ನಾನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲಾರೆನು / ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.
  - ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.
- **ಹಳಗನ್ನಡ / ಪ್ರಾಚೀನ ನಿಷೇಧ ರೂಪಗಳು :**
  - ಮಾಡೆನು (ಮಾಡಲಾರೆ), ನೋಡನು (ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ), ತಿನ್ನಳು (ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ), ಬಾರರು (ಬರುವುದಿಲ್ಲ).

೩. ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು 🔮

ಊಹೆ / ಸಂಶಯ / ಅಂದಾಜು

ಲಕ್ಷಣ : ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯಬಹುದು ಅಥವಾ ನಡೆಯದೇ ಇರಬಹುದು ಎಂಬ ಊಹೆ, ಸಂಶಯ, ಸಾಧ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಅಂದಾಜನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರೂಪ.
ಪ್ರತ್ಯಯ : 'ಇಯಾನು / ಆನು / ಇತು'

ರೂಪಗಳು & ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ :

- **ಊಹೆ / ಸಂಶಯ :** ಇಂದು ಮಳೆ ಬಂದೀತು (ಬರಬಹುದು).
- **ಸಾಧ್ಯತೆ :** ಅವನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಾನು (ಗೆಲ್ಲಬಹುದು).
- **ಧಾತು ರೂಪಗಳು :**
  - ಮಾಡಿದಾನು (ಅವನು ಮಾಡಬಹುದು)
  - ಮಾಡಿದಾಳು (ಅವಳು ಮಾಡಬಹುದು)
  - ಮಾಡಿದಾರು (ಅವರು ಮಾಡಬಹುದು)
  - ಆದೀತು / ಹೋದೀತು (ನಪುಂಸಕ ಊಹೆ)

ಅರ್ಥರೂಪ	ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಭಾವನೆ	ಮುಖ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು	'ಮಾಡು' ಧಾತುವಿನ ರೂಪ	ಉದಾಹರಣಾ ವಾಕ್ಯ
ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ	ಆಜ್ಞೆ, ಹರಕೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ	ಅಲಿ, ಇ, ಒಣ	ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡು, ಮಾಡೋಣ	ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರಕಲಿ.
ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ	ನಿರಾಕರಣೆ, ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ	ಅವುದಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಆರ	ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾಡಲಾರೆ	ಅವನು ತಪ್ಪು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರನು.
ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ	ಊಹೆ, ಸಂಶಯ, ಸಾಧ್ಯತೆ, ಅಂದಾಜು	ಇಯಾನು, ಆನು, ಈತು	ಮಾಡಿದಾನು, ಮಾಡಿದೀತು	ನಾಳೆ ಗುರುಗಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾರು.

💡 ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂರು ಅರ್ಥಗಳು: ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ = ಆಜ್ಞೆ/ಹರಕೆ (ಮಾಡಲಿ) | ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ = ಇಲ್ಲ (ಮಾಡನು) | ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ = ಊಹೆ (ಮಾಡಿದಾನು)!

🌐 gptteachers.in